

”Hejlsgården”

Den slesvigske enklavegård i Seest Overholm

1525 – 1872

Jeg har i mange år undret mig over, hvorfor der i matriklerne for Seest by og sogn forefindes numrene 70 – 75.

Mine studier af ejendomsforholdene i Hylkedalen har kunnet fastslå, at Seest sogns bønder i fordums tid har haft en fælles lergrav i Hylke, som i 1830erne forpagtes ud til en gårdmand Bertel Pedersen, som videre forpagtes til Niels Christensen Due.

Jorden bliver først matrikuleret i 1890erne som matriklerne 73, 74 og 75.

Hvad så med matriklerne nr. 70 – 71?

Her viser nærmere studier, at ejendommene på disse matrikler i Seest sogn tidligere slet ikke administrativt lå under Seest sogn i Anst herred, Ribe amt. Ejendommene lå under Tyrstrup herred, Haderslevhus amt i hertugdømmet Slesvig!

Det vil med andre ord sige, at man i kongeriget Danmark i Seest sogn frem til fredsslutningen efter krigen i 1864 har haft ejendomme liggende som enklaver, der juridisk og økonomisk lå under hertugdømmet Slesvig.

Den historie har fanget mig!

*Per Thornberg
Matrikel 75 af Seest by og sogn
Duedal, Tandholtvej 5, Seest, Kolding*

De slesvigske enklaver i Seest sogn.

I forbindelse med tabet af Sønderjylland efter krigen i 1864 blev der i fredsaftalen i Wien truffet beslutning om, at Sønderjylland og de kongerigske enklaver i Sønderjylland fremover skulle indlemmes i Hertugdømmet Slesvig-Holsten. Som kompensation for tabet af de kongerigske enklaver i syd blev de otte sogne sydøst for Kolding, som indtil 1864 hørte til Nørre Tyrstrup herred i Haderslev amt, en del af kongeriget.

Hvad der nok er ukendt for de fleste, var der også slesvigske enklaver nord for Kongeåen med to gårde og deres jordtilliggender i Seest sogn. Juridisk hørte disse enklaver (gårde og arealer) under Tyrstrup herred, der var en del af Haderslev amt. Arealerne og gårdene indgik efter 1839 på "normal vis" som ejendom, matrikuleret og ført i realregisteret for Seest sogn.

"Hejlsgården" fik hovedmatrikelnummer 70 og Skovdrupgård matrikelnummer 71 i Seest, mens ejendommene og ejerne vedblev med at være registreret i Tyrstrup herreds tingbøger helt frem til 1870erne.

Kan du have interesse i at vide noget om dette?

Ja, hvis du er historisk interesseret, eller hvis du er grundejer i Seest med et matrikelnummer, hvor hovedmatriklen er nummer 70 eller 71.

Eksempelvis: 70a, 70b, 70gm, 70uv, 71b, 71c osv.

Disse parceller har ligget på slesvigsk jord administreret af Tyrstrup herred.

Jeg har i forbindelse med mine studier haft stor hjælp fra Kolding stadsarkiv ved Søren Flø Sørensen, Gunnar Krag fra Hejls Lokalhistoriske Arkiv, afdøde Søren Tofts privatarkiv og Internettet, som jo udvikler sig til en guldgrube for os historieinteresserede. Ikke mindst afskrifterne fra Anst herreds tingbøger ved Johannes Lind - www.Geltzer.dk - har været en stor hjælp.

Seest sogns kirkebog og sognets folketællinger har ligeledes givet mange oplysninger om beboerne i enklaverne på den slesvigske jord i Seest.

Slesvigske enklaver i Seest sogn.

"Den Hejls Jord" fra 1500-tallet til 1872.

Del 1 – "Hejlsgården"¹ - matrikel nr. 70

Seest sogn har oprindeligt ligget i hertugdømmet Slesvig med nordgrænse ved Kolding Å. I 1566 blev Seest sogn udskilt fra hertugdømmet og i både juridisk og økonomisk henseende lagt under kongerigske myndigheder og derved henlagt til Nørrejylland, som en del af Koldinghus len, senere som en del af Anst herred under Riberhus stift.

Det er et faktum, at herredsfoged Erik Brun og selvejergårdmand i Hejls, Tyrstrup herred, i 1525 var ejer af to otting jord (i alt ca. 40 tønder land) i Seest sogn. Dette fremgår af et tingsvidne fra 1525.

Samme Erik Brun fik i 1530 frihedsbrev på sin ejendom af hertug Christian, senere Chr. III. I 1548 fik Erik Bruns arvinger stadfæstelse på dette frihedsbrev af hertug Hans d. Ældre. Bevarede dokumenter fra gården Bæklund i Hejls viser, at der ubrudt siden 1525 har ligget jord i Seest sogn, som har relateret sig til to gårde i Hejls helt frem til tabet af Sønderjylland i 1864.

Citat fra Landsarkivet i Aabenraa i forbindelse med spørgsmål angående udskiftningsakter 1787:

"I uendelig tid har ejeren af Seestgården været i besiddelse af immunitet af alle kongelige ordinære og ekstraordinære skatter. Han erlægger blot årligt 4 rigsdaler til de bemeldte to stamgårde"

Erich Bruns gård, som således var fri for at betale skatter og afgifter til kongen, blev siden delt mellem hans to sønner Jesper Erichsen og Severin Erichsen. De to gårde lå i århundreder side om side med hinanden som tvillinggårde i Hejls og fik i nutiden navnene Bæklund og Ballegård.

Lokalarkivet i Hejls har oplyst følgende om ejerne på Bæklund og Ballegård, som begge havde jord i Seest sogn. Oplysningerne er primært hentet fra Plovskattelisterne:

1525 Erich Brun, selvejer i Hejls, herredsfoged

	<u>Bæklund</u>	<u>Ballegård</u>
1550	Jesper Erichsen Brun, en søn	Severin Erichsen Brun en søn
1597	Erich Jespersen, en søn	Erich Severinsen, en søn
1620 - 42	Simen Juell, svigersøn	Hans Ebsen, svigersøn 1620-37
1668 - 84	Niels Simonsen Dall, en søn	Mads Paulsen 1637-56
1686 - 89	Heinrich Meintz, svigersøn	Hans Hansen 1667-1698
1690 - 1720	Jes Sørensen	Mads Jensen / Hans Ebbesen

---

¹ Jeg har valgt navnet "Hejlsgården" på gården på matr.nr. 70 af Seest by og sogn.

Fra 1660erne findes der arkivalier, der uddyber historien om enklaverne i Seest: Anst herreds tingbøger, Kolding birks tingbøger, Tyrstrup herreds tingbøger, kirkebøger og folketællinger giver alle yderligere oplysninger om forholdene vedrørende de slesvigske enklaver i Seest.

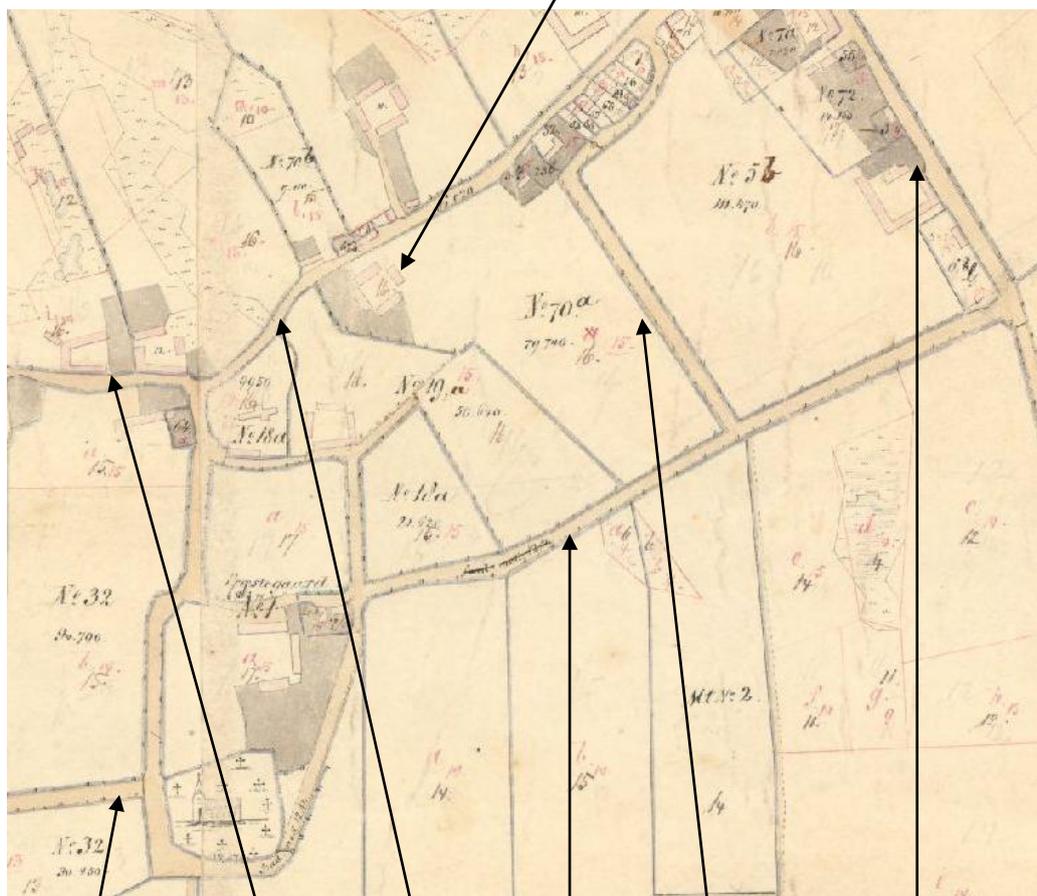
1664 **Christoffer Adolph von Dina** kan i Anst herreds tingbog konstateres som ejer af en enklavegård i Seest sogn under Tyrstrup herredsfogeds jurisdiktion. Det er uvist, hvornår C.A.D. har erhvervet gården i selve Seest by.

Anst herreds tingbog 1664 torsdag d. 9/6:

Skøde fra Simon Andersen, borgmester i Kolding, på egne vegne og pva. mester Anker Sørensen i Kolding, sognepræst og provst i Brusk herred, og pva. Morten Nielsen Panch, borgmester, og Søren Lauridsen, rådmand i Kolding, til mandhaftige Christoffer Adolph Dina og hans kæreste Anne Marie Brinch, nu i Seest, på en fuld otting selvejerbondejord på Seest mark, der har tilhørt salig Mads Poulsen i Hejls. Christoffer Adolph Dina forpligter sig til årligt at betale 2 rigsdaler til rådmand Søren Lauridsen eller til salig Mads Poulsens gård.

Heraf kan læses, at Christoffer ved skøde erhverver den otting jord, som lå på Seest mark og som havde tilhørt salig Mads Poulsens gård. Gården senere kaldt Ballegård i Hejls. Men også, at Christoffer allerede 1664 havde en gård i Seest. Den gård lå i Overholm, hvorfra der blev ligeledes betalt 2 rigsdaler, men her til ejeren af Bækgård i Hejls.

Her lå den firlængede "Hejlsgård" i Seest Overholm

Vranderupvej

Overbyvej

Seestvej

Bredevej

Vangsvej

Holbergsvej

Kortet er ikke fra 1660

Christoffer Adolf von Dina blev viet til Anne Marie Brinch, som i tingbogen 1664 anføres som hans forlovede.

Seest kirkebog er i de første mange år efter 1668 desværre meget ufuldstændig med hensyn til indførelse af både dåb og begravelser. Vielser føres først efter 1692!

Derfor er det først muligt ved læsning af Anst herreds tingbog 16/9 1686 at få indblik i familieforholdene:

Anne Marie Brinck havde været gift før vielsen med C.A.D. med en Christian med hvem hun havde fået 4 børn:

Henrik (Kallhaut), Anna Magdalene, Elenore og Christiana.

Christoffer Adolf von Dina og Anne Marie Brinck fik i deres ægteskab 3 børn: Christoffer Adolf, Rudolf og Maricke (Anne Marie?)

Anne Marie Brinch døde kort tid efter. Blev begravet på Seest kirkegård 16/8 1668.

Kan der berettes noget om personen Christoffer Adolf von Dina? Ja, 2 eksempler:

Anst herreds tingbog 1666:

"Kornetten Christoffer Adolfdine i Seest anklages for at have slået vangkone Boulde Christensdatter, Seest, i ansigtet. Hun er selv til stede og klager over, at han har slået en af hendes fortænder ud og stødt hende for brystet. Hvis hun dør inden år og dag, har han skylden"

Historikeren Peter Eliassen beretter i "Historiske strejftog i Kolding og omegn" følgende:

"Kort efter krigen 1657 - 60 begyndte kronen her på egnen igen at udlægge bøndergårde til underhold for militærpersoner. Enkelte militære tog selv ophold på sådanne gårde, og det var fordringsfulde folk, som det voldte de andre beboere besvær at holde ved jorden.

I Seest havde man bl. a. fået en kornet, der kaldtes Christoffer Adolf von Dina (kaldtes også "Adolfdina" og "Fondina"), der engang forlangte en stol til sin kone i Seest kirke mellem "alteret og koret.

Provsten, ridefogden og herredsskriveren blev af sognebeboerne kaldt til hjælp og synede kirken 13. januar 1668. Såfremt kornetten skulde have en stol på det sted, så skulle døbefonten bort, og der blev ingen passende plads til den i kirken. Tilmed kunne de, der gik til alterets sakramente, ikke sætte sig på det sædvanlige sted, og skriftestolen ville komme til at stå så tæt op ad kornettens kvindestol, så alt, hvad der blev hvisket i skriftestolen, kunne høres fra den ny stol.

Da denne således ville vanskeliggøre både dåb og altergang, blev kornettens fordring dog slået ned. Kornettens kone henvistes derefter til gårdens sædvanlige kvindestol i kirken"

Samme år 1668 den 16/8 blev Anne Marie Brinch som nævnt begravet på Seest kirkegård.

Christoffer Adolf von Dina blev viet anden gang til Valborg Jacobsdatter, datter af Jacob Hansen, borger i Kolding.

I kirkebogen Sct. Nicolai sogn 1673 ses følgende optegnelse:

21. november trolovet Christopher Adolf von Dina med Valborg Jacobsdatter.

Note: Copulationen i Seest 14. januar 1674.

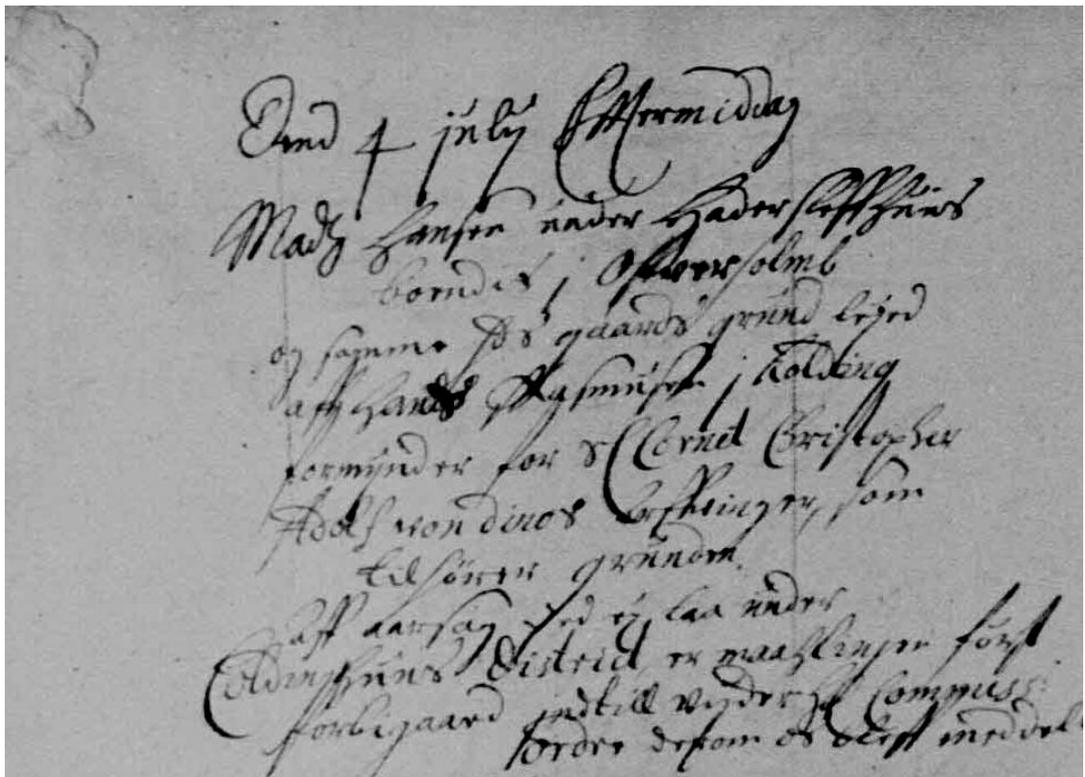
Ægteparret fik 2 børn: Johan Adolf og Cecilie (Sille?), hun blev døbt 12/10 1674 i Seest kirke.

Christoffer Adolf von Dina døde 1677 i flg. skifterregistrering i tingbogen af 22/10 1677.

- 1677 **Valborg Jacobsdatter** giftede sig herefter med Hans Rasmussen, Kolding
Valborg Jacobsdatter døde først mange år senere. Hun blev begravet på Sct. Nicolai kirkegård 23/8 1722, 69 år gammel.

Det er i Anst herreds tingbog angivet, at der i årene efter Christoffer Adolf von Dinas død kørte en lang række tvister mellem arvingerne fra Anne Marie Brinchs 2 ægteskaber og Valborg Jacobsdatter og hendes 2 børn med Christoffer Adolf. Valborg flyttede til Kolding med sin ægtemand Hans Rasmussen.

Klip fra Seest sogns markbog 1683

- 1683 Af dette klip fra Chr. d. 5's markbog 1683, Seest sogn, folio 69 -71 kan ses følgende: Opmålingen af gårdens grund fortages den 4. juli om eftermiddagen. At det drejer sig om Mads Hansen boende i Overholm under Haderslevhus, som har lejet samme gårds grund af Hans Rasmussen i Kolding, som er formynder for salig kornet Christoffer Adolf von Dinas arvinger, som grunden tilhører.

- 1686 **Mads Hansen (Mikkelsen)** fik efter flere års arvestridigheder blandt arvingerne efter Anna Maria Brinch børn fra hendes 1. ægteskab og hendes børn fra 2. ægteskab med Christoffer Adolf von Dina samt Valborg Jacobsdatter og hendes børn med Christoffer Adolf endelig efter at have været lejer af ”Hejlsgården” og jorden i Seest skøde af Hans Rasmussen i 1686.

Anst herreds ting, torsdag den 16/9 1686, folio 57b:

”Mads Hansen i Seest, et skøde.

Hans Rasmussen, borger i Kolding, og hustru Valdborg Jakobsdatter gav skøde til Mads Hansen Mikkelsen af Seest på en otting selvejerjord over Seest mark, som er halvdelen af det Hejls-jord og den otting, som sal. Niels Dall af Hejls tilhørte og han forhen har solgt til sal. Christoffer Adolf von Dinna efter skøde af Anst herredsting den 4. marts 1680. - Det er den ejendomspart af det Hejls-jord på Seest mark, som sal. Henrik Christiansen Kattelhaut tilkom efter hans sal. moder Anna Maria Brinck, i den otting jord, som han tillige med hans andre søskende først var berettiget i og forn. Hans Rasmussen har indfriet iflg. skøde af 3. juni 1680. - Mads Hansen har i købebrevet forpligtet sig til af ejendommen, som skylder til Haderslevhus amt, årligt at svare sal. Niels Dalls gårds besidder i Hejls 2 Rdl.”

Mads Hansen (Mikkelsen) og hustru (ukendt) fik i ægteskabet 7 børn.

Kirkebogen i Seest oplyser følgende:

Johannes døbt 4/8 1691, begravet 17/9 1706, **David** døbt 6/10 1692, Marie 7/11 1694, Catharina 15/9 1697, Helena 8/10 1699, Christian 2/7 1702, Catharina 11/12 1707.

Mads (Hansen) Mikkelsen begravet 6/11 1714 på Seest kirkegård.

Mads (Hansen) Mikkelsens enke begravet først den 6/11 1746.

- 1714 **David Madsen**, blev som nævnt døbt 6/10 1672 i Seest kirke.
David overtager sammen med moderen gården i Seest efter Mads Hansens død i 1714.

Anst herreds tingbog 1726:

30/3 Konsumtionsforpagter Henrik Ravn i Kolding sag kontra David Madsen og moder med lavværg af Seest.

20/4. Dom: Konsumtionsforpagter Henrik Ravn i Kolding ctr. David Madsen og moder med lavværg af Seest. - Det er med tingsvidne af 30/3 bevist, at David Madsen og moder med andre Seest beboere sorterer under Koldinghus amt, og at konsumtionsforpagteren har haft føje til efter forordningen af 31/12 1700 at udvirke en ordre fra amtmanden til en inkvisition i Seest for at se, hvad øl og brændevin der måtte findes til Søren Thomsens bryllup, der efter forordningen burde havde taget konsumtion i Kolding. Til den ende har sognefoged Christen Eriksen i Seest efter ordre sammen med to tiltagne mænd og konsumtionsbetjentene indfundet sig for at inkvirere hos David Madsen, som formastede sig til ikke at parere sin høje øvrigheds ordre, og moderen havde taget en stor kæp i hånden og havde truet med at slå den i panden, som først kom ind ad døren til det rum, hvor der lå øl og brændevin. Så de

beskikkede måtte gå med uforrettet sag. - David Madsen og hans moder tilfindes for det første at gøre amtmanden afbigt og betale til Anst herreds fattigkasse 2 rdl. mod kvittering fra sognepræsten, og for det andet skal de betale 20 rdl. til kongens kasse og konsumtionsforpagteren, idet de ikke har bevist, at der er betalt konsumtion, eller at varerne er købt i nærmeste købstad.

David Madsen vies i Seest kirke den 19/11 1733 til Mette Hansdatter døbt 6/10 1712, datter af Hans Hansen den yngre på Skovdruplund i Seest.

Ægteparret fik en datter Maren døbt 17/6 1736 og en søn **Mads** døbt 5/2 1738.

Mette Hansdatter begravedes på Seest kirkegård den 21/4 1738, kun 26 år gammel. David giftede sig den 11/6 1739 i Seest kirke med Helena Olufsdatter døbt 15/1 1713, datter af Oluf Madsen og Anne Hansdatter fra gård nr. 17.

Ægteparret David og Helena fik 5 børn:

Mette døbt 14/4 1741, Karen 30/5 1742, Ane 1/1 1747, begravet 2/2 1747 og Hans 1/9 1748, begravet 7/6 1749, Ane 11/3 1753.

Helena Hansdatter begravnes 11/10 1760 og David Madsen den 10/11 1771.

1771 **Mads Davidsen** søn af David Madsen og Mette Hansdatter overtog gården.

Anst-Jerlev-Slavs herredsting 1771 - 16. maj:

Dom: Niels Pedersen i Skanderup ctr. Mads Davidsen i Seest under Haderslevhus amt for gæld på 100 rdl., som er den resterende købesum for et engkær i Skanderup. Han er stævnet her iht. lovens 1-2-18. Han skal betale.

Mads blev viet i Seest kirke 27/5 1774 med Margrethe Poulsdatter født ca. 1747.

I ægteskabet kom 7 børn:

Mette døbt 17/7 1774, Sidsel Kirstine 7/7 1776, Maren 14/12 1777, begravet 25/3 1795, Kirstine 31/10 1779, David 28/1781, Poul 9/6 1783 og Karen 30/8 1788

Folketællingen 1787:

Mads Davidsen	48 Gift Hosbonde	Bonde og gårdbeboer,	henhørende under Haderslevhus Amt
Grethe Paulsdatter	40 Gift Hans kone		
Mette Madsdatter	12 Ugift Deres børn		
Maren Madsdatter	9 Ugift Deres børn		
Kiersten Madsdatter	7 Ugift Deres børn		
Paul Madsen	3 Ugift Deres børn		
Maria Johnsdatter	22 Ugift Tienestepige		

I Hejls sogns hartkorns opgørelse 1789 kan følgende læses:

”Mads Davidsen besidder af nogle i sognet og byen Seest beliggende landejer (områder) i Kolding amt efter det under 20. juni 1789 til lige med (det af) kortet indsamlede opmålingsregistrerede” :

Hartkorn	Gl. matrikel hartkorn	Ny Matrikel
----------	-----------------------	-------------

Markernes navne er:	Tdr	Skp	1/16 skp.	Tdr	Skp	1/16 skp.
Broemai eng	1	3	6	1	1	2
Tue eng	2	-	7	1	2	1
Vester skovskifte exclus: vejen	3	4	10	-	3	13
Nordre toft eller Hald agerland	-	4	14	-	-	6
Eng samme sted	-	1	12	-	-	-
Gårdens byggeplads og have	-	3	14	-	2	1
Nabobyggeplads og have	-	-	5	-	-	3
Hejlstoft, delt i 2 halve a 2.1.1. ialt	4	2		2	-	11
Agermark delt i 3 dele i alt	9	6	8	3	-	15
Bakken deri	-	4	9	-	-	-
Skovager den nordre	6	-	12	1	5	9
Den søndre ditto	2	3	4	-	2	9
Kallund skov exclus.: vejen	17	2	8	<u>1</u>	<u>6</u>	<u>12</u>
Suma	48	6	15	12	5	2

Bemærkning anført i hartkornsopgørelsen:

*Betaler heraf den hidtil til gårdene nr. 16 og 17 betalte recognition, fordi de bestandig har nydt den, og som derfor er afkortet dem i deres afgifter:
Nu til den kongelige kasse med 4 rdl. og kådnerpenge 1 rdl.*

Margrethe Poulsdatter begravet 1/9 1795. Mads Davidsen begravet 17/1 1804

1794 **Niels Pedersen** blev viet 15/7 1794 til **Mette Madsdatter** (1774), datter af Mads Davidsen og Mette Hansdatter. Niels overtog som svigersøn gården. Niels blev døbt 19/4 1764, som søn af Peder Poulsen i Vranderup.

Ægteparret Niels og Mette fik 6 børn:

Peder døbt 17/5 1795, Margrethe 27/11 1796, Maren ?/6 1799, Anne Kirstine 10/6 1804, **David Madsen** 31/5 1807 og Anne Marie 10/5 1812.

Folketællingen 1801

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling husstanden:	i Erhverv:
Niels Pedersen	35	Gift	Huusbonde	Bonde og Gaardbeboer
Mette Madsdatter	25	Gift	Hans Kone	
Peder Nielsen	6	-	Deres Børn	
Margretha Nielsdatter	4	-	Deres Børn	
Maren Nielsdatter	2	-	Deres Børn	
Christen Pedersen	29	Ugift	Huusbondens Broder	
Kierstine Maria	16	Ugift	Tienestepige	
Johannesdatter				
Mads Davidsen	64	Enkemand	Konens Fader	Aftægtsmand
Kierstine Madsdatter	21	Ugift	Hans Datter	

Mette Madsdatter døde 11/5 1818 og Niels Pedersen døde 9/12 1826

1827 **Peder Nielsen** søn af Niels Pedersen og Mette Madsdatter overtog gården efter faderen. Peder blev viet 16/11 1827 i Seest kirke til Karen Pedersdatter døbt 2/5 1798, datter af Peder Jepsen fra Vranderup.

Ægteparret Peder Nielsen og Karen Pedersdatter fik 5 børn:
Niels 22/7 1828, Peder 4/1 1830, Mette Marie 30/6 1833, Ane Kirstine 4/4 1838 og
Christen 9/7 1840

Folketællingen 1834

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling husstanden:	i Erhverv:
<i>Peder Nielsen</i>	39	<i>Gift</i>		<i>Gårdmand</i>
<i>Karen Pedersdatter</i>	36	<i>Gift</i>		<i>Hans kone</i>
<i>Niels Pedersen</i>	6	<i>Ugift</i>		<i>Deres børn</i>
<i>Peder Pedersen</i>	5	<i>Ugift</i>		<i>Deres børn</i>
<i>Mette Marie Pedersdatter</i>	1	<i>Ugift</i>		<i>Deres børn</i>
<i>Hans Andersen</i>	19	<i>Ugift</i>		<i>Tjenestefolk</i>
<i>Ane Marie Hansdatter</i>	36	<i>Ugift</i>		<i>Tjenestefolk</i>

David Madsen (Nielsen), broderen til Peder Nielsen boede også i Seest by

David Madsen blev viet i Seest kirke 2/11 1833 til Dorthea Jensdatter, døbt 18/5 1809, datter af Jens Andersen og Else Marie Pedersdatter.

De boede sandsynligvis i et hus (senere mat. nr. 70b) på Haderslevhus amts jord - en del af broderen Peder Nielsens gård på den anden side af nuværende Seestvej.

Folketællingen 1834

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling husstanden:	i Erhverv:
<i>David Madsen</i>	27	<i>Gift</i>		<i>Lejehusmand og Daglejer</i>
<i>Dorthe Jensdatter</i>	27	<i>Gift</i>		<i>Hans kone</i>
<i>Poul Randbøl</i>	62	<i>Gift</i>		<i>Lejehusmand og Daglejer</i>
<i>Bodild Kirstine Jensdatter</i>	45	<i>Gift</i>		<i>Hans kone</i>

I 1839 matrikuleres Peder Nielsens ejendom som nr. 70 - ny matrikel med Hartkorn: 5 Tdr. – 2 Sk. – 1 Fk. – $\frac{3}{4}$ Alb. Kommentar i folketællingen 1834:

Ejendommen er anmeldt at høre under Tyrstrup Herred, Haderslev Amt, men efter beliggenheden ført i sammen med de øvrige ejendomme i Seest.

Folketællingen 1834

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:
<i>Peder Nielsen</i>	45	<i>Gift</i>		<i>gaardmand</i>
<i>Karen Pedersdatter</i>	43	<i>Gift</i>		<i>hans kone</i>
<i>Niels Pedersen</i>	12	<i>Ugift</i>		<i>deres børn</i>
<i>Peder Pedersen</i>	11	<i>Ugift</i>		<i>deres børn</i>
<i>Mette Marie Pedersen</i>	7	<i>Ugift</i>		<i>deres børn</i>
<i>Ane Kirstine Pedersen</i>	2	<i>Ugift</i>		<i>deres børn</i>
<i>Jens Pedersen</i>	38	<i>Ugift</i>		<i>tjenestefolk</i>
<i>Jens Christiansen</i>	18	<i>Ugift</i>		<i>tjenestefolk</i>
<i>Ane Marie Jørgensdatter</i>	20	<i>Ugift</i>		<i>tjenestefolk</i>

Folketællingen 1840

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:
David Madsen	34	Gift		Huusmand ernærer sig af en jordlod
Dorthea Jensdatter	34	Gift		hans kone
Niels Peter Madsen	6	Ugift		deres børn
Jens Madsen	5	Ugift		deres børn
Mette Kirstine Madsen	2	Ugift		deres børn
Karen Marie Nielsdatter	24	Ugift		tjenestepige

Peder Nielsen havde som ældste søn arvet gården og jordene, som hørte under Haderslevhus Amt, efter sin fader Niels Pedersen. Hartkorn 2-5-0-1/4.

Broderen **David Madsen Nielsen** køber ved en kontrakt med Peder Nielsen af 16/9 1841 den jordlod, der hørte under Haderslevhus amt på hartkorn 1-3-0-0, og som lå i Hylke ved Byvej til Hjarup. (Kaldet "Kallundholt", matrikel 70d)

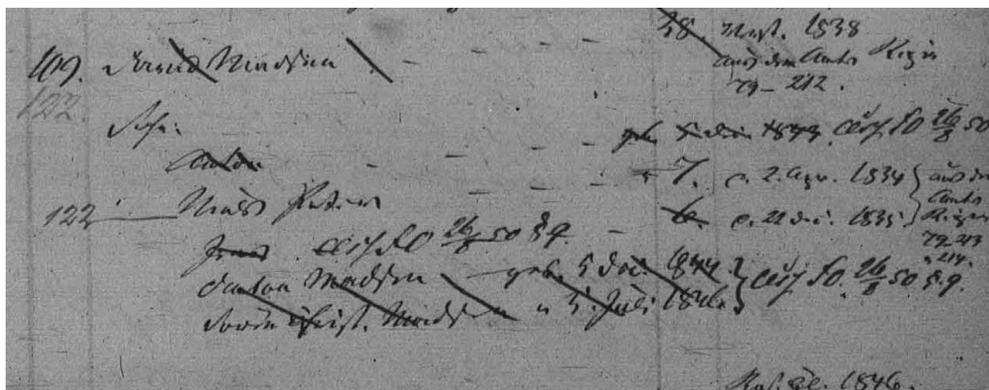
Historien om Kallundholt og gårdens beboere fortsætter i 2. del af "Den Hejls Jord" i de slesvigske enklaver i Seest.

Folketællingen 1845 angiver følgende:

Ribe, Anst, Seest, Seest skov, en gård i Haderslev amt. Tyrstrup herred.

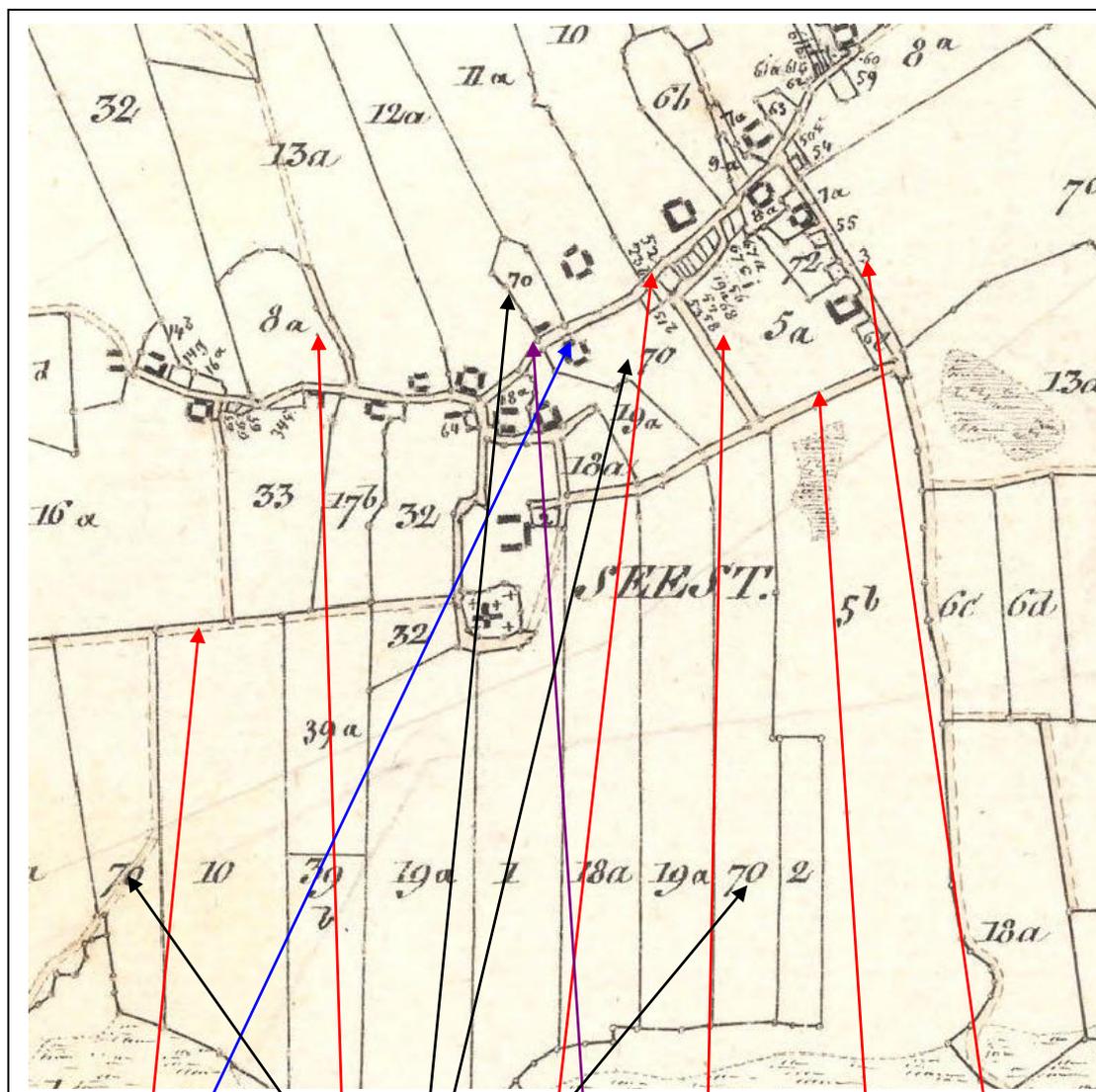
Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:	Fødested:
David Madsen	39	gift		gaardmand	Seest
Dorthea Jensdatter	39	gift		hans kone	Høien
Niels Peder Madsen	11	-		deres børn	Seest
Jens Madsen	10	-		deres børn	Seest
Mette Kirstine Madsen	7	-		deres børn	Seest
Poul Madsen	4	-		deres børn	Seest
Anton Madsen	2	-		deres børn	Seest

Ejerne af enklavegårdene "Hejlsgården" og Kallundholt skulle have deres sønner til session i Tyrstrup herred og de blev optaget i Hejls sogns lægdsruller først i lægdsrulle 13 derefter senere til lægdsrulle 53, som ses her 1843 med påtegninger.

Seest 1846

Fokus på den slesvigske enklave i Overholm, Seest by.

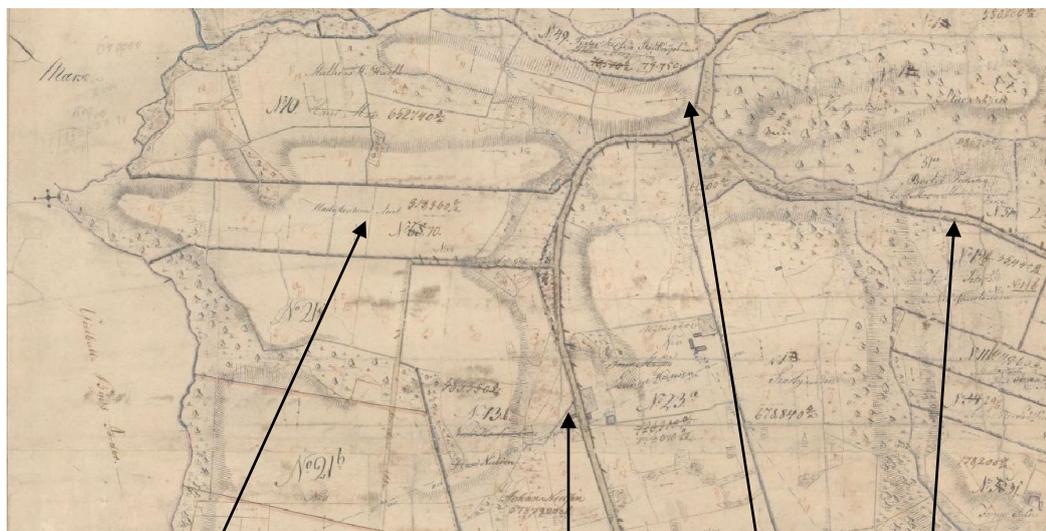
Vanderupvej Overbyvej Seestvej Vangsvej Bredevej Holbergsvej

Gården var en firlænget gård med **et hus** på modsat side af Seestvej.

På kortet 4 matrikelnumre **70**, som alle lå under Haderslevhus amt, Tyrstrup herred. Hertil kommer nedenstående arealer som også hørte til enklavegården i Seest.

Matrikelkort 1821- 1865 Kallundholt matrikel nr. 70d

Parcelen "Kallundholt"
under Haderslevhus amt

Hylkedalvej

Hylke

Tandholtvej

Folketællingen 1855:

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling husstanden:	i Erhverv:	Fødested:
Peder Nielsen	50	gift		gaardmand	Seest
Karen Pedersdatter	47	gift		hans kone	Seest
Niels Pedersen	16	-		deres børn	Seest
Peder Pedersen	15	-		deres børn	Seest
Mette Marie Pedersen	12	-		deres børn	Seest
Ane Kirstine Pedersen	7	-		deres børn	Seest
Chresten Pedersen	5	-		deres børn	Seest
Kirsten Pedersen	Marie 20	ugift		tjenestepige	Hjarup

Kommentar i Folketællingslisten 1855:

Denne gård hører i juridiske forhold under Tyrstrup herred, Haderslev amt, jfr. optællingslisten for året 1855 for Seest sogn og by, gård no. 33

Ribe, Anst, Seest, Seest, Et huus, 32.1, FT-1855,

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling husstanden:	i Erhverv:	Fødested:
Henrick Henricksen	70	Gift	Dagleier. huusfader		Her i Sognet
Elses Bjerrum	Marie 81	Gift	Hans kone		Hedensted Sogn, Veile Amt

Ribe, Anst, Seest, Seest, Et huus, 32.2, FT-1855

Navn:	Alder:	Status:	Stilling i familien:	Erhverv:	Fødested:
Ane Barbara Madsen	73	Enke	Haandarbeide		Slesvig

Det ses af de 2 foranstående folketællinger, at der lå et hus med to lejligheder på modsat side af nuværende Seestvej. Huset lå på matr. nr. 70b.

Folketællingens kommentar til de 2 lejligheder:

”Hører i juridiske forhold under Tyrstrup herred, Haderslev amt.”

Peder Nielsen døde 2/4 1858, 63 år.

Enken Karen Pedersdatter solgte ud af ejendommen mat. nr.70a. En del af 70a blev solgt til proprietær Peter Schultz på Seestgård i 1858, den del fik mat. nr. 70f.

FT- 1860 Ribe, Anst, Seest, Seest Bye, Huus, 102

Navn:	Alder:	Gift?:	Pos. husstand:	Erhverv:	Fødested:
Karen Pedersen	62	Enke	Huusmands-Enke. lever af sin Jordlod. Huusmoder		Seest
Christen Pedersen	20	Ugift	hendes Søn		Seest
Jens Pedersen	60	Ugift	Capitalist		Seest

14/11 1864 fik hendes søn Christen Petersen kontrakt på matr. nr. 70b. Herefter fulgte en lang række udstykninger fra hovedparcellen matr.nr. 70.

Side i den gamle Pantebog.	Matr.-Nr. 70a	Grundst. -Nr.	Jordlod	Jordbogs-afslut.	Stokskjib.	Anmerkninger.
	Grundst. -Nr.	101	102	103	104	
	1807	101	102	103	104	
	101	102	103	104		
	102	103	104			
	103	104				
	104					
	105					
	106					
	107					
	108					
	109					
	110					
	111					
	112					
	113					
	114					
	115					
	116					
	117					
	118					
	119					
	120					
	121					
	122					
	123					
	124					
	125					
	126					
	127					
	128					
	129					
	130					
	131					
	132					
	133					
	134					
	135					
	136					
	137					
	138					
	139					
	140					
	141					
	142					
	143					
	144					
	145					
	146					
	147					
	148					
	149					
	150					
	151					
	152					
	153					
	154					
	155					
	156					
	157					
	158					
	159					
	160					
	161					
	162					
	163					
	164					
	165					
	166					
	167					
	168					
	169					
	170					
	171					
	172					
	173					
	174					
	175					
	176					
	177					
	178					
	179					
	180					
	181					
	182					
	183					
	184					
	185					
	186					
	187					
	188					
	189					
	190					
	191					
	192					
	193					
	194					
	195					
	196					
	197					
	198					
	199					
	200					
	201					
	202					
	203					
	204					
	205					
	206					
	207					
	208					
	209					
	210					
	211					
	212					
	213					
	214					
	215					
	216					
	217					
	218					
	219					
	220					
	221					
	222					
	223					
	224					
	225					
	226					
	227					
	228					
	229					
	230					
	231					
	232					
	233					
	234					
	235					
	236					
	237					
	238					
	239					
	240					
	241					
	242					
	243					
	244					
	245					
	246					
	247					
	248					
	249					
	250					
	251					
	252					
	253					
	254					
	255					
	256					
	257					
	258					
	259					
	260					
	261					
	262					
	263					
	264					
	265					
	266					
	267					
	268					
	269					
	270					
	271					
	272					
	273					
	274					
	275					
	276					
	277					
	278					
	279					
	280					
	281					
	282					
	283					
	284					
	285					
	286					
	287					
	288					
	289					
	290					
	291					
	292					
	293					
	294					
	295					
	296					
	297					
	298					
	299					
	300					

Hvordan så ”Hejlsgården” ud?

Det kan der kun gisnes om!

- **men** af matrikelkortet kan det ses, at gården, der lå på matrikel 70 i Overholm i Seest by, var en firelænget gård.

Gården har givet været stråtekket, som det var skikken langt op i 1900 - tallet.

Der findes ikke billeder af ”Hejlsgården”, men for at give indtryk af, hvordan den **kan** have set ud, så er her et billede af nabogården på matr. nr. 19 ”Sorgenfri”, som lå lige ved siden af ”Hejlsgården”. Nedenstående et billede er fra 1915.

